

O persoană fizică, supusă unei investigații administrative pentru utilizarea abuzivă a informațiilor confidențiale, are dreptul de a păstra tăcerea atunci când din răspunsurile sale ar putea reieși răspunderea sa pentru o faptă ilicită pasibilă de sancțiuni administrative care prezintă un caracter penal sau răspunderea sa penală

Cu toate acestea, dreptul de a păstra tăcerea nu poate justifica orice necooperare cu autoritățile competente, cum ar fi refuzul de a se prezenta la o audiere sau recurgerea la manevre dilatorii

La 2 mai 2012, Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (Consob) (Comisia Națională pentru Societăți și Bursă, Italia) a aplicat DB sancțiuni în cuantum total de 300 000 de euro, pentru o contravenție de utilizare abuzivă a informațiilor confidențiale.

Aceasta i-a aplicat de asemenea o sancțiune de 50 000 de euro pentru necooperare. Astfel, după ce a solicitat în mai multe rânduri amânarea datei audierii la care fusese convocat în calitate sa de persoană informată cu privire la fapte, DB refuzase să răspundă la întrebările care i-au fost adresate atunci când s-a prezentat la această audiere.

În urma respingerii opoziției sale împotriva acestor sancțiuni, DB a formulat recurs la Corte suprema di cassazione (Curtea de Casație, Italia). La 16 februarie 2018, această instanță a ridicat la Corte costituzionale (Curtea Constituțională, Italia) o problemă incidentă de constituționalitate cu privire la dispoziția de drept italian¹ în temeiul căreia a fost aplicată sancțiunea pentru necooperare. Această dispoziție sancționează neîndeplinirea în termen a solicitărilor formulate de Consob sau întârzierea exercitării funcțiilor de supraveghere ale acestui organism, inclusiv în ceea ce privește persoana căreia Consob îi reproșează utilizarea abuzivă a informațiilor confidențiale.

Corte costituzionale a subliniat că, în dreptul italian, utilizările abuzive ale informațiilor privilegiate constituie atât o contravenție, cât și o infracțiune. Aceasta a arătat în continuare că dispoziția în cauză a fost adoptată în executarea unei obligații specifice impuse de Directiva 2003/6² și că aceasta constituie în prezent punerea în aplicare a unei dispoziții din Regulamentul nr. 596/2014³. Ea a solicitat atunci Curții să se pronunțe cu privire la compatibilitatea acestor acte cu Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) și, mai precis, cu dreptul de a păstra tăcerea.

¹ Articolul 187 quindecies din decreto legislativo n. 58 – Testo unico delle disposizioni in materia di intermediazione finanziaria, ai sensi degli articoli 8 e 21 della legge 6 febbraio 1996, n. 52 (Decretul legislativ nr. 58 privind textul unic al dispozițiilor în materie de intermediere financiară în sensul articolelor 8 și 21 din Legea nr. 52 din 6 februarie 1996) din 24 februarie 1998.

² În conformitate cu articolul 14 alineatul (3) din Directiva 2003/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 ianuarie 2003 privind utilizările abuzive ale informațiilor confidențiale și manipulările pieței (abuzul de piață) (JO 2003, L 96, p. 16, Ediție specială, 06/vol. 5, p. 210), statele membre stabilesc sancțiunile aplicabile în caz de necooperare în cadrul unei investigații care intră sub incidența articolului 12 din această directivă. Acest din urmă articol precizează că, în cadrul menționat, autoritatea competentă trebuie să poată cere informații oricăror persoane, și, dacă este necesar, să citeze și să audieze o persoană.

³ Articolul 30 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 596/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind abuzul de piață (regulamentul privind abuzul de piață) și de abrogare a Directivei 2003/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivelor 2003/124/CE, 2003/125/CE și 2004/72/CE ale Comisiei (JO 2014, L 173, p. 1) Această dispoziție impune stabilirea unor sancțiuni administrative pentru necooperare în cadrul unei investigații sau al unei solicitări menționate la articolul 23 alineatul (2) din respectivul regulament, a cărui literă (b) precizează că aceasta cuprinde audierea unei persoane în vederea obținerii de informații.

Curtea, reunită în Marea Cameră, recunoaște existența, în favoarea unei persoane fizice, a unui drept de a păstra tăcerea, protejat de cartă⁴, și statuează că Directiva 2003/6 și Regulamentul nr. 596/2014 permit statelor membre să respecte acest drept în cadrul unei investigații desfășurate împotriva unei astfel de persoane și care poate conduce la stabilirea răspunderii sale pentru o faptă ilicită pasibilă de sancțiuni administrative care prezintă un caracter penal sau a răspunderii sale penale.

Aprecierea Curții

În lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la dreptul la un proces echitabil⁵, Curtea subliniază că **dreptul de a păstra tăcerea, care stă la baza noțiunii de „proces echitabil”, se opune, printre altele, ca o persoană fizică „acuzată” să fie sancționată pentru refuzul său de a furniza autorității competente, în temeiul Directivei 2003/6 sau al Regulamentului nr. 596/2014, răspunsuri din care ar putea reieși răspunderea sa pentru o faptă ilicită pasibilă de sancțiuni administrative cu caracter penal sau răspunderea sa penală.** Curtea precizează, în această privință, că jurisprudența referitoare la obligația întreprinderilor de a furniza, în cadrul procedurilor susceptibile să conducă la aplicarea de sancțiuni pentru comportamente anticoncurențiale, informații care ar putea fi utilizate ulterior în vederea stabilirii răspunderii lor pentru astfel de comportamente, nu se poate aplica prin analogie pentru a stabili întinderea dreptului de a păstra tăcerea al unei persoane fizice acuzate de utilizare abuzivă a informațiilor confidențiale. Curtea adaugă că **dreptul de a păstra tăcerea nu poate justifica totuși orice necooperare a persoanei în cauză cu autoritățile competente, precum un refuz de a se prezenta la o audiere prevăzută de acestea sau manevre dilatorii prin care se urmărește amânarea desfășurării acestora.**

În sfârșit, Curtea observă că atât Directiva 2003/6, cât și Regulamentul nr. 596/2014 se pretează unei interpretări conforme cu dreptul de a păstra tăcerea, în sensul că acestea nu impun ca o persoană fizică să fie sancționată pentru refuzul său de a furniza autorității competente răspunsuri din care ar putea reieși răspunderea sa pentru o faptă ilicită pasibilă de sancțiuni administrative care prezintă un caracter penal sau răspunderea sa penală. În aceste condiții, lipsa unei excluderi explicite a aplicării unei sancțiuni pentru un astfel de refuz nu poate afecta validitatea acestor acte. **Revine statelor membre sarcina de a asigura că o persoană fizică nu poate fi sancționată pentru refuzul său de a furniza astfel de răspunsuri autorității competente.**

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

---

⁴ Articolul 47 al doilea paragraf și articolul 48 din cartă.

⁵ Dreptul la un proces echitabil este consacrat la articolul 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950.